

Materiál na rokovanie HSR SR
Dňa 18. augusta 2025

č. 2)

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 280/2017 Z. z. o poskytovaní podpory a dotácie v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka a o zmene zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon č. 247/2024 Z. z. o príspevkoch poskytovaných z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Všeobecne k návrhu:

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 280/2017 Z. z. o poskytovaní podpory a dotácie v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka a o zmene zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon č. 247/2024 Z. z. o príspevkoch poskytovaných z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“) predkladá Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo pôdohospodárstva“) predkladá návrh zákona v nadväznosti na platné a účinné nariadenia Európskej únie, ktoré upravujú spoločnú poľnohospodársku politiku Európskej únie 2023 – 2027 (ďalej len „spoločná poľnohospodárska politika“), a to s ohľadom na hodnotenie účinnosti podporných nástrojov spoločnej poľnohospodárskej politiky, poskytovanie priamych podpôr a organizovanie trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami.

Pre oblasť spoločnej poľnohospodárskej politiky sa v roku 2023 začalo nové programové obdobie, ktorým dochádza k zmene viacerých pravidiel implementácie Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (ďalej len „poľnohospodársky fond“) a Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (ďalej len „záručný fond“), ktoré sú upravené v nových nariadeniach Európskej únie, predovšetkým v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 z 2. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a (EÚ) č. 1307/2013 (Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021) v platnom znení (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2021/2115“) a nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2116 z 2. decembra 2021 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 1306/2013 (Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021) v platnom znení (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2021/2116“), ktoré sú účinné od 7. decembra 2021.

V rámci slovenského právneho poriadku je potrebné na tieto zmeny reagovať a upraviť relevantnú legislatívu v súvislosti s riadiacimi a kontrolnými mechanizmami v podmienkach Slovenskej republiky. Cieľom návrhu zákona je implementovať niektoré ustanovenia nariadenia (EÚ) 2021/2115 nariadenia (EÚ) 2021/2116 týkajúce sa hodnotenia

Strategického plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023 - 2027, kontroly zákonnosti a správnosti operácií financovaných zo záručného fondu, osobitného konania o priamych podporách, ako aj osobitných konaní vo veciach spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov alebo podpôr na sektorové intervencie, predchádzania nezrovnalostiam a podvodom, ich odhaľovania a nápravy a vymáhania neoprávnených platieb a úrokov.

V nadväznosti na identifikované nedostatky zákonnej úpravy sa navrhujú prijať také opatrenia na predchádzanie nezrovnalostiam a podvodom, na ich odhaľovanie a nápravu, ktoré budú v súlade s podmienkami oprávnenosti definovanými v Strategickom pláne spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023 - 2027 a ktorými sa zabezpečia práva kontrolovaných subjektov v procese zisťovania nezrovnalostí (právo podať námietky). V oblasti konania o priamych podporách je cieľom zefektívnenie administratívnych procesov.

Zároveň sa má zefektívniť proces administrácie podaní v konaní o priamych podporách. Návrh zákona bude mať pozitívny aj negatívny vplyv na podnikateľské prostredie. Návrh zákona nemá vplyvy na životné prostredie, rozpočet verejnej správy, limit verejných výdavkov, sociálne vplyvy, vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, ani vplyvy na informatizáciu spoločnosti a na služby verejnej správy pre občana.

Stanovisko AZZZ SR:

AZZZ SR mala v medzirezortnom pripomienkovom konaní k predmetnému materiálu viacero zásadných pripomienok, pričom pri niektorých sa podarilo zásadný rozpor odstrániť. K materiálu uplatňujeme nasledovné zásadné pripomienky, pri ktorých sa nepodarilo odstrániť rozpor:

Čl. I bod 16

V § 11c zásadne žiadame, aby sa LPIS mohol aktualizovať výlučne so súhlasom obhospodarovateľa (žiadateľa).

Odôvodnenie:

Podmienenie aktualizácie LPIS-u súhlasom obhospodarovateľa zabráni vzniku aktualizácií od stola, ktoré sú častokrát neodôvodnené a na základe nich sú následne vydávané správy o nezrovnalostiach bez bližšieho prešetrenia konkrétnych prípadov.

Čl. I nový novelizačný bod

Zásadne žiadame MPRV SR podrobne upraviť proces vydávania správy o zistenej nezrovnalosti v intenciách Správneho poriadku a žiadosti o vysporiadanie finančných prostriedkov. Zároveň žiadame explicitne uviesť v zákone, že zaslanie správy o zistenej nezrovnalosti nezakladá právo Pôdohospodárskej platobnej agentúry zablokovať čerpanie prostriedkov zo schém štátnej pomoci a iných typov pomoci v rámci priamych platieb a neprojektových podpôr.

Odôvodnenie:

Proti správe o nezrovnalosti, ktorá je podkladom pre žiadosť o vysporiadanie finančných vzťahov, v zmysle aktuálne platnej legislatívy neexistuje možnosť podania opravného prostriedku. Zákon ukladá platobnej agentúre povinnosť aktualizovať správu o nezrovnalosti v prípade, ak nastala zmena v údajoch uvedených v správe. Posúdenie, či nastala zmena v údajoch, je na platobnej agentúre, pričom zákon neupravuje lehoty ani

procesný postup platobnej agentúry v súvislosti s posudzovaním zmeny v údajoch uvedených v správe. Pokiaľ by prijímateľ namietal údaje uvedené v správe a predložil platobnej agentúre tvrdenia a dôkazy preukazujúce nesprávnosť údajov v správe, platobná agentúra nemá formalizovaný postup ani zákonnú lehotu, v ktorej by sa mala vyjadriť, či predložené tvrdenia a dôkazy považuje za spôsobilé zmeniť údaje uvedené v správe. Prijímateľ je preto vystavený právnej neistote v tom, že nevie kedy, ako a či vôbec sa bude platobná agentúra zaoberať jeho podaním. Zaslanie akýchkoľvek „námietok“ voči správnosti údajov uvedených v správe zároveň nemá žiadny dopad na vznik následkov doručenia správy o nezrovnalosti a žiadosti o vysporiadanie finančných vzťahov. Vzhľadom na skutočnosť, že správa o zistenej nezrovnalosti sa vystavuje v prevažnej väčšine len na základe diaľkového prieskumu zeme, hrozí, že správa vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu, keďže nebol zisťovaný priamo na mieste. Z dôvodu, že bol nedostatočne zistený skutkový stav, resp. to, že z podkladov správy o nezrovnalosti nevyplýva zistený skutkový stav, sú správy o zistenej nezrovnalosti nezákonné. Za nezákonné sa môžu považovať správy o zistenej nezrovnalosti aj z toho dôvodu, že správy o zistenej nezrovnalosti sa týkajú prípadov, v ktorých už raz bol vyhodnotený skutkový stav, na základe ktorého bolo vydané rozhodnutie, ktoré nadobudlo právoplatnosť – z toho dôvodu sa vynára prekážka už rozhodnutej veci. Vydaním správy o zistenej nezrovnalosti k tej istej veci sa rovnako tak porušuje právna zásada ne bis in idem. Keďže sa správy o zistenej nezrovnalosti vystavujú za minulé roky a poľnohospodár si nie je vedomý pochybenia, často nevie ani plánovať svoje finančné toky tak, aby vedel túto tzv. vratku uhradiť. Zároveň sa mu tento problém, o ktorom nebol v čase jeho vzniku informovaný, s veľkou pravdepodobnosťou prenáša aj do ďalších rokov. Takáto kumulovaná finančná záťaž, nielen bráni rozvoju podnikania a znižuje konkurencieschopnosť poľnohospodárskeho podniku, ale v krajnom prípade môže viesť aj k ukončeniu podnikania. Na základe doterajších skúseností PPA sa vo všetkých prípadoch nedostatočne oboznámila so skutkovým stavom na pozemkoch a vymáhala nezrovnalosť bez akýchkoľvek relevantných dôkazov. Žiadame preto, aby sa PPA vôbec už čo len pred vypísaním správy o podozrení na nezrovnalosť sa dôkladne oboznámila s prírodnými a hospodárskymi podmienkami žiadateľmi, všetkými zákonnými povinnosťami poľnohospodára/ žiadateľa a so všetkými dobrovoľnými záväzkami žiadateľa, nakoľko je neprijateľné, aby žiadateľ spíňal všetky zákonné a dobrovoľné záväzky, vrátane záväzkov v oblasti priamych a neprojektových platieb a aby za plnenie svojich záväzkov bol sankcionovaný. Za jednoznačne nespôsobilé prvky je možné považovať antropogénne (napríklad betónové, asfaltové, kovové a iné antropogénne anorganické) prvky a nie je možné nezrovnalosť určiť napríklad na základe rôzneho alebo (z pohľadu zamestnanca PPA) neštandardného sfarbenia porastu. Týmto nesprávnym, nedostatočným spôsobom hodnotenia zo strany PPA sú žiadatelia neoprávnene sankcionovaní najmä na biotopoch TTP a na druhovo pestrých trvalých trávnych porastoch, pre ktoré je rôznosť porastu v rámci jedného stanovišta úplne samozrejma a determinuje konkrétny typ porastu, mnohokrát aj konkrétny porast. Zároveň žiadame, aby sa PPA oboznámila v takých prípadoch aj s podkladmi, ktoré na vyžiadanie PPA v takých prípadoch poskytne žiadateľ (evidencia o pozemkoch, jeho vlastnostiach, tzv. „kniha honov“, denník pasenia a ďalšia povinná alebo dobrovoľná dokumentácia žiadateľa) a až následne aby PPA konštatovala ešte len podozrenie na nezrovnalosť a nie hneď aj samotnú nezrovnalosť. Je neprípustné, aby PPA bez relevantných dôkazov zasielala žiadateľom oznámenie o nezrovnalosti, nezmyselne znižovala výmeru nárokovateľnej výmery na podporu priamych platieb, nakoľko bez ohľadu na vypísané oznámenia o nezrovnalostiach sa žiadateľ naďalej stará o dotknuté pozemky a obhospodaruje dané pozemky spôsobom determinovaným plnením podmienok žiadateľa o priame platby a zároveň aj prirodzenou starostlivosťou riadneho hospodára o pôdu, ktorá mu je zverená. Tým zároveň vznikajú Slovenskej republike národohospodárske škody. Platobná agentúra by mala spoľahlivo a úplne zistiť skutkový stav veci a iba vtedy, ak z dostatočne a presne zisteného skutkového stavu veci nepochybne vyplýva nezrovnalosť (ako porušenie práva), by mala pristúpiť

k vypracovaniu správy o nezrovnalosti. Keď správa o nezrovnalosti vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu, resp. keď zistený skutkový stav nevyplýva z podkladov správy o nezrovnalosti, nemožno akceptovať to, že by malo byť na prijímateľovi, aby preukazoval nesprávnosť údajov uvedených v správe. Nie je možné akceptovať, aby platobná agentúra vypracovala nezákonnú správu o nezrovnalosti a prenášala dôkazné bremeno na prijímateľa, aby ten preukazoval, že k nezrovnalosti (úplne alebo čiastočne) nedošlo. Nezrovnalosť musí byť riadne zistená a preukázaná zo strany platobnej agentúry a bez spoľahlivého a úplného zistenia skutkového stavu veci priamo na mieste a bez správneho právneho posúdenia veci nemôže platobná agentúra prijať záver o tom, že došlo k nezrovnalosti, teda k porušeniu práva.

Čl. I nový novelizačný bod

V § 40 žiadame ustanoviť, že všeobecný predpis o správnom konaní (Správny poriadok) sa vzťahuje na konania o poskytnutí neprojektových podpôr a priamych platieb.

Odôvodnenie:

Pripomienka smeruje k zvýšeniu právnej istoty žiadateľov.

Záver:

AZZZ SR odporúča materiál na ďalšie legislatívne konanie až po zapracovaní uvedených pripomienok. .